

Van: college van burgemeester en wethouders**Datum:** 31 januari 2012**Portefeuillehouder(s):** B. Duindam**Portefeuille(s):** Cultuur**Contactpersoon:** Pepijn van de Burgt**Tel.nr.:** 0348-428894 **E-mailadres:** burgt.p@woerden.nl**Onderwerp:**

Beleidsbrief Cultuur 2012-2015

Kennisnemen van:

De Beleidsbrief Cultuur 2012-2015

Inleiding:

Het huidige cultuurbeleid (Cultuur in beeld 2009-2012) loopt af. Het college wil geen nieuw beleid formuleren, maar wel een document wat richtinggevend is. Dit richtinggevende document (beleidsbrief cultuur 2012-2015) is tevens een reactie op de bezuinigingen binnen de cultuursector. De gemeente geeft aan de komende vier jaar meer te willen regisseren en initiatieven te willen stimuleren. Daarnaast doet zij een beroep op de vijf grootste culturele instellingen, het cultuurveld en het bedrijfsleven van Woerden om veranderingen in de cultuursector vorm te geven.

Kernboodschap:

De Beleidsbrief Cultuur 2012-2015 is het document waarin het college richting geeft aan het cultuurbeleid in Woerden. Dit wordt gedaan door te focussen op slechts drie beleidsdoelstellingen. Als regisseur is de gemeente in de eerste plaats een goede opdrachtgever. In de tweede plaats ontwikkelt zij een nieuwe subsidieregeling als smeerolie om initiatieven mogelijk te maken. Als laatste neemt de gemeente het voortouw om op regelmatige basis met de grote vijf cultuurinstellingen aan tafel te zitten om gezamenlijk invulling te geven aan de doelstellingen.

Het jaar 2012 is een cruciaal jaar. Het is het jaar waar belangrijke acties in gang zijn gezet worden zoals het ontwikkelen van vijf nieuwe budgetcontracten, een nieuwe subsidieregeling en specifieke beleidsregels voor de cultuursector. Het is daarnaast een cruciaal jaar omdat hierin duidelijk wordt hoe de bezuiniging in de cultuursector er uit zien.

Vervolg:

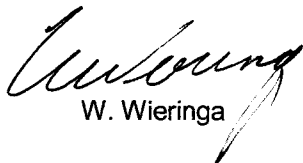
1. Uitvoeren van actieprogramma
2. Raadsinformatiebrief cultuur 2013

Bijlagen:

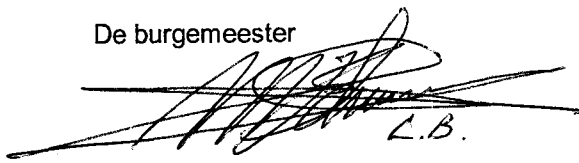
Beleidsbrief Cultuur 2012-2015

Datum: 31 januari 2012

De secretaris

W. Wieringa

De burgemeester

L.B.
mr. H.W. Schmidt

Het verhaal van Woerden

Beleidsbrief Cultuur 2012-2015

Woerden is een stad waar niet alleen een groen maar ook een cultureel hart klopt. De afgelopen jaren zijn er vele culturele verbindingen gelegd en nieuwe initiatieven ontstaan. Het Woerdense bedrijfsleven, professionele en amateur instellingen, en de gemeente hebben de afgelopen jaren flink geïnvesteerd in cultuur. Vanuit de betrokkenheid voor de stad hebben deze instellingen een belangrijke bijdrage geleverd aan het culturele klimaat van Woerden. En terecht! De gemeente vindt het van belang dat kunst en cultuur van goede kwaliteit toegankelijk zijn in een zeer divers aanbod voor haar inwoners en bezoekers. Dit alles staat omschreven in Cultuur in beeld (cultuurnota 2009-2012).

Cultuur in beeld

De ambities in de periode 2009-2012 zijn samen te vatten in drie algemene termen: verbinden, vertellen en vernieuwen. De belangrijkste speerpunten van Cultuur in Beeld zijn:

- bevorderen van meer samenhang en verbinden en een goede culturele infrastructuur
- stimuleren van participatie en cultuureducatie
- versterken van cultuurhistorische waarden van de gemeenten Woerden
- stimuleren van vernieuwing, waaronder cultureel ondernemerschap

Een samenvatting van het huidige beleid vindt u in bijlage 1. De nota "Cultuur in Beeld" vindt u op www.woerden.nl/cultuurbeleid.

Cultuur is zo veel meer!

Cultuur heeft naast een autonome waarde ook een sociale, maatschappelijke, economische en ruimtelijke waarde. Het heeft raakvlakken met tal van (beleids) terreinen zoals (jeugd)participatie, leefbaarheid, ontmoeting, wijkgericht werken, evenementenbeleid, economie en de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo).

Het financiële verhaal

Het zal u niet ontgaan zijn dat de gemeente Woerden de komende jaren fors moet bezuinigen. Hierover heeft de gemeenteraad in november 2011 een besluit genomen. In totaal is de bezuinigingsopgave tot 2014 ruim veertien miljoen euro. Het cultuurbudget wordt verkleind met ruim vier ton. Helaas, een forse bezuiniging. (*overzicht cultuurbudgetten zie bijlage 3*)

Daarnaast is er sinds 2010 een nieuw college. De titel van het college programma is "Slanke overheid en Sterke samenleving". De visie van het college weerspiegelt de rol van de lokale overheid enerzijds en anderzijds de manier waarop een adequaat antwoord gegeven wordt op financieel moeilijke tijden. De gemeente doet een stapje terug en vraagt de gemeenschap er eentje naar voren te doen. We vragen partijen zelf middelen te verwerven en meer met vrijwilligers en minder met beroepskrachten te werken.

Dit betekent een andere kijk op de instrumenten die de gemeente inzet, zoals subsidies. Het college ziet deze subsidies meer als sluitpost en niet als belangrijkste inkomstenbron, dan wel bestaansrecht, van een instelling. Het college is er zich van bewust dat bescheiden, kleine subsidies vaak wel de smeerolie voor de samenleving zijn.

Er gaat wat veranderen. Betekent dat meteen een grote cultuuromslag? De instellingen en de gemeente moeten hoe dan ook keuzes maken. Beide willen een goed cultureel klimaat behouden en de ambities zo goed mogelijk waarmaken, al moet het met minder middelen. Het college onderschrijft de uitgangspunten van het huidige cultuurbeleid. Het ziet echter wel dat het beleid ambitieus is en een veelheid aan speerpunten, doelstellingen en ambities omvat. Kan hier focus aangebracht worden?

Deze beleidsbrief verwoordt de aangepaste ambities, speerpunten, doelstellingen en de instrumenten die wij de komende vier jaar gaan inzetten.

Cultuur is geen franje. Cultuur is een wezenlijk onderdeel van onszelf en van onze samenleving. Cultuur vormt, verbindt, verandert én verfraait jezelf en je omgeving. Maar wat verstaan we nu onder cultuur? De oorspronkelijke betekenis van cultuur is cultiveren (verbouwen, maken). Cultuur wordt gemaakt door mensen in verschillende vormen: van popmuziek tot gedicht, van schilderij tot opera, van fanfare tot foto. Cultuur is ontspanning, ter vermaak, maar ook ter confrontatie of om ergens betekenis aan te willen geven. In sommige gevallen ontstaat dan kunst. Cultuur in beeld (cultuurnota 2009-2012, gemeente Woerden)

Nieuwe richting: focus in cultuur

Wij moeten nu meer focussen in dit ambitieuze beleid. De veelheid aan speerpunten, doelstellingen en ambities moeten worden beperkt. We richten ons daarom vanaf nu op drie doelstellingen.

We nemen afscheid van speerpunten *vernieuwen* en *cultureel ondernemerschap*. Het college vindt nieuwe culturele initiatieven belangrijk voor de stad. Maar ook initiatieven van 25 of 50 jaar oud zijn vaak van onschatbare waarde.

Ondernemerschap in de cultuur is van groot belang. Nu misschien meer dan ooit. Dit is echter geen doel op zich. De cultuursector in Woerden is ondernemend en instellingen zijn ondernemingen. Wij hebben het volste vertrouwen in het ondernemerschap van de cultuursector van Woerden.

Nieuw	Oud
Samenwerking	-bevorderen van meer samenhang -verbinden en een goede culturele infrastructuur
Cultuurparticipatie	-stimuleren van participatie -en cultuureducatie
Het Verhaal van Woerden	-versterken van cultuurhistorische waarden van de gemeente Woerden -vertellen

De gemeentelijke doelstellingen zijn als volgt omschreven:

Samenwerking	Is gebruik maken van wat en wie we hebben. Woerden kent een schat aan materieel, maar vooral ook menselijk kapitaal. Dit moet beter gebruikt worden.
Cultuurparticipatie	Is het bevorderen van deelname aan cultuur voor de jeugd (0-18) van Woerden. Het operationaliseren hiervan vindt plaats in de beleidsregels cultuur, budgetcontracten en subsidieverlening.
Het Verhaal van Woerden	Er zijn 42 themavensters die samen "het Verhaal van Woerden" vormen. In 2022 zijn al deze verhalen tenminste een keer verteld.

Stimuleren en regisseren

De komende vier jaar willen we initiatieven stimuleren waar dit kan en instellingen zo veel mogelijk de ruimte geven om hun opdracht uit te voeren. De gemeente neemt een meer regisserende rol op zich en is een goede opdrachtgever. De komende tijd gaan wij met de volgende punten aan de slag:

- 1) *gemeente als regisseur*: de gemeente is een goede opdrachtgever. In 2012 gaat de gemeente helder omschrijven hoe zij goed **opdrachtgeverschap** ziet. Gesubsidieerde instellingen krijgen ieder een duidelijke opdracht en leveren een bijdrage aan gemeentelijke doelstellingen. Waar mogelijk wordt op maatschappelijke effecten gestuurd.
- 2) *nieuwe subsidieregeling*: naast het loket spontane zaken dat bedoeld is voor kleine impulsen voor culturele initiatieven, komt er een nieuwe subsidieregeling om (particuliere)initiatieven te stimuleren. De regeling is bestemd voor **activiteiten**, de subsidie is maximaal 10-15% van de totale begroting en sluit aan bij gemeentelijke doelstelling(en).
- 3) *subsidie als impuls*: **instellingen** moeten zelf meer inkomsten genereren voor hun activiteiten door o.a. contributies, sponsoring, fundraising, crowdfunding, of het aanvragen van een (overheids)subsidie. De subsidies zijn meer een sluitpost. Dit is een uitgangspunt van de nieuwe beleidsregels cultuur.
- 4) *doorvoeren van reeds besloten bezuinigingen* binnen de cultuursector.
Overige acties vindt u in bijlage 2 actieplan 2012-2013

De rol van de Grote Vijf

De gemeente kan niet alleen de veranderingen in de cultuursector vormgeven. Dit doen wij samen met de Grote Vijf. Zij zijn de culturele infrastructuur van Woerden. Samen moeten we met minder geld hetzelfde voorzieningenniveau in stand houden, de gestelde doelen behalen en ook de omslag maken naar een sterke samenleving. Wij doen daarom een beroep op alle culturele instellingen maar met name de vijf grote cultuurinstellingen in Woerden (*Klooster/Bibliotheek/Stadsmuseum/Kuvo/CPW*).

De gemeente neemt vanuit haar rol als regisseur, het voortouw om op regelmatige basis met de grote vijf aan tafel te zitten om gezamenlijk invulling te geven aan de doelstellingen.

Tot slot

We houden het culturele klimaat in Woerden op peil met minder (gemeentelijke) subsidies. Dit betekent een andere manier van werken. We hebben in deze beleidsbrief beschreven hoe wij dat zien. De komende jaren zetten we gezamenlijk de schouders er onder. Want het verhaal van Woerden mag, nee moet, verteld worden.

Bob Duindam
wethouder cultuur

Bijlage

1. Samenvatting Cultuur in Beeld (Cultuurbeleid 2009-2012)
2. Actieplan 2012-2013
3. Financieel overzicht
4. Communicatie(plan)

Bijlage 1: Samenvatting Cultuur in beeld (cultuurnota 2009-2012)

Missie

De gemeente Woerden wil cultuurbeleid voeren dat begint met het uitdragen van trots. Cultuurbeleid ontstaat in gesprek met de inwoners van gemeente Woerden, bestaat voor zowel bezoekers als inwoners van Woerden en leidt tot een aantrekkelijk en levendig cultureel klimaat.

Samengevatte visie

Actieve en passieve cultuurparticipatie biedt mensen vrijetijdsbesteding, het geeft ze plezier, het helpt ze zichzelf te ontwikkelen, het zet ze aan het denken en brengt nieuwe werelden in beeld. De gemeente vindt zowel het ontwikkelings- als het vrijetijdselement in cultuur van belang voor al haar inwoners. Cultuur moet daarom bereikbaar zijn voor velen en cultuurparticipatie wordt gestimuleerd.

De gemeente voelt zich verantwoordelijk voor de culturele vorming van jonge mensen.

Woerden beschikt over een goede culturele infrastructuur. Er zijn vier sterke culturele pijlers: het Klooster, de Bibliotheek, het Stadsmuseum en Cultuurlokaal. Verder is er een rijk verenigingsleven en worden in de Gemeente Woerden vele culturele evenementen georganiseerd. Dat is iets om trots op te zijn. De gemeente vindt het belangrijk dat er een divers aanbod van cultuur is binnen de gemeente. Het aanbod moet niet alleen aansluiten bij verschillende gebruikersniveaus zoals professioneel, amateur, ter ontwikkeling, verdieping, vermaak en/of kennismaking, maar ook bij verschillende doelgroepen. Een gezond cultureel klimaat vergroot de leefbaarheid van een stad of dorp. Het is daarom van belang de bestaande culturele infrastructuur te koesteren en nieuwe ontwikkelingen niet ten koste van bestaande instellingen te laten ontstaan.

Woerden wil vertrouwen op de dynamiek van de samenleving en de eigen verantwoordelijkheid van de instellingen en verenigingen stimuleren door het stimuleren van cultureel ondernemerschap.

Kunst en cultuur zijn daarnaast uitermate geschikt om bij te dragen aan de profilering van Woerden als cultuurhistorisch centrum: uitdrukking en kleur gevend aan de sterke eigenschappen van Woerden als centrum in het groene hart met een rijk verleden dat teruggaat tot de Romeinen met het castellum, de limes en belangrijke archeologische vondsten.

Ambities

Woerden streeft naar een bruisend en levendig cultureel klimaat en een breed scala aan vrijetijdsmogelijkheden waar iedereen aan mee kan doen. Bij een sterke regionale functie en de wens om de centrumrol verder uit te breiden past een culturele infrastructuur met regionale uitstraling. De gemeente wil het cultureel potentieel verder uitbouwen, bundelen en promoten. Woerden kan zich hierdoor meer profileren als cultuurstad met een sterke focus op cultuurhistorie. De gemeente wil de bestaande instellingen koesteren en de samenhang en verbindingen onderling versterken. Daar waar de gemeente dit nodig vindt, wordt geïnvesteerd in een verdere professionalisering.

In het cultuurbeleid zijn de volgende inhoudelijke speerpunten te benoemen:

- bevorderen van meer samenhang en verbindingen en een goede culturele infrastructuur;
- stimuleren van cultuurparticipatie (door bevordering toegankelijkheid);
- versterken van de cultuurhistorische waarden van de gemeente Woerden;
- stimuleren van vernieuwing, waaronder cultureel ondernemerschap.

Versie: 29 september 2008

Bijlage 2 actieplan cultuur 2012>

Acties vijf grote instellingen:

Instelling	Actie
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Per 1 januari 2013 zijn gemeente en Het Klooster een budgetcontract 2013-2015 aangegaan 2. Op 1 januari 2014 is de bezuiniging van € 150.000,- doorgevoerd
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Per 1 januari 2013 zijn gemeente en de regiobibliotheek een budgetcontract 2013-2015 aangegaan 2. Voor 1 april wordt er een inhoudelijk en financieel plan voor gelegd aan het college over de invulling van de bezuiniging 3. In 2012 wordt er een inspanning verwacht zoveel mogelijk van de gevraagde bezuiniging van € 200.000,- op te vangen. Wat kan moet en wat met wederzijdse instemming nog niet of volledig in 2012 kan hoeft niet. 4. Uiterlijk 1 januari 2013 is de bezuiniging van € 200.000,- doorgevoerd
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Per 1 januari 2013 zijn gemeente en museum een budgetcontract 2013-2015 aangegaan 2. Per 1 januari 2012 ontvangt het stadsmuseum geen subsidie meer voor cultureel ondernemerschap 3. 31 december 2012 is er een plan samenwerking andere musea 4. Per 1 januari 2013 heeft het college contractueel vastgelegd dat het stadsmuseum hoofdaannemer is van Verhaal van Woerden 5. Per 1 januari 2013 heeft het college contractueel vastgelegd dat het stadsmuseum het beheer en eigendom van de Kunstschat van Woerden overneemt van de gemeente
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Per 1 januari 2013 zijn gemeente en Kuvo een budgetcontract 2013-2015 aangegaan 2. Per 1 juni 2012 is er een Woerdens cultuur educatief programma aangeboden door de Kuvo aan het college 3. In 2012 wordt beter gebruik gemaakt van Provinciale mogelijkheden
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Per 1 januari 2013 zijn gemeente en CPW een budgetcontract 2013-2015 aangegaan 2. Per 1 april 2012 zijn college en CPW overeengekomen dat het CPW een onafhankelijk en gedragen adviesorgaan is, dat ondersteuning biedt aan de cultuursector in Woerden. 3. Per 1 april 2012 zijn college en CPW overeengekomen welke rol het CPW speelt bij het uitvoeren van de nieuwe subsidieregeling

Overige acties:

Instellingen

Actie

1. Per 1 april 2012 is er een nieuwe subsidieregeling van kracht
2. Per 1 mei 2012 zijn de beleidsregels cultuur en de opzet voor het jaarprogramma cultuur goed gekeurd door college
3. Per 1 mei 2012 is er een document opgesteld over goed opdrachtgeverschap Cultuur
4. Per september 2012 heeft het college een besluit genomen over (cultuur) educatie nieuwe stijl
5. Tussen 2011-2012 vindt het project Cultuur op maat plaats (*zie raadsinformatiebrief*)
6. In 2012 wordt het project Kunstschatten van Woerden uitgevoerd (*zie raadsinformatiebrief*)
7. Vanaf 2013 worden (aanvullende) afspraken gemaakt met de gesubsidieerde instellingen over het leveren van een bijdrage aan het Verhaal van Woerden en Cultuurparticipatie
8. In 2012 vindt er 3x een overleg met de 5 grote culturele instellingen plaats met samenwerking als doel
9. In 2012 is er website (maart) en boek (december) voor het verhaal van Woerden
10. In 2012 zijn de 42 verhalen van Woerden minstens één keer verteld
11. Per 1 september 2012 is er een huurcontract opgesteld tussen de gemeente Woerden en RPL FM
12. Subsidies harmonie en fanfares is in 2012 met 10% verlaagd, budget is beschikbaar voor activiteitensubsidie
13. Het Atelier ontvangt in 2012 geen subsidie meer, budget is beschikbaar voor activiteitensubsidie
14. De Kunstkring ontvangt in 2012 geen subsidie meer

Bijlage 3 Financieel overzicht

Instelling	Soort	2011	2012	2013	2014	2015
	Subsidie	€ 734.531,-	€ 707.336,-	€ 669.836,-	€ 632.336,-	€ 632.336,-
	Subsidiecomponent huur	€ 169.256,-	€ 172.811,-	€ 172.811,-	€ 172.811,-	€ 172.811,-
	Subsidiecomponent huurdersonderhoud	€ 63.438,-	€ 64.707,-	€ 64.707,-	€ 64.707,-	€ 64.707,-
	Totaal	€ 967.225,-	€ 944.854,-	€ 907.354,-	€ 869.854,-	€ 869.854,-
	Subsidie	€ 880.778,-	€ 616.926,- *	€ 616.926,-	€ 616.926,-	€ 616.926,-
	Huisvesting**	€ 314.237,-	€ 314.237,-	€ 314.237,-	€ 314.237,-	€ 314.237,-
	Totaal	€ 1.195.015,-	€ 931.163,-	€ 931.163,-	€ 931.163,-	€ 931.163,-
	Subsidie	€ 125.929,-	€ 124.121,-	€ 124.121,-	€ 124.121,-	€ 124.121,-
	Weekendkrachten	€ 31.400,-	€ 31.400,-	€ 31.400,-	€ 31.400,-	€ 31.400,-
	Huisvesting***	Nvt	€ 55.000,-	€ 55.000,-	€ 55.000,-	€ 55.000,-
Totaal	€ 157.329	€ 210.521,-	€ 210.521,-	€ 210.521,-	€ 210.521,-	
	Subsidie	€ 80.290,-	€ 81.896,-	€ 81.896,-	€ 81.896,-	€ 81.896,-
	Subsidie	€ 15.000,-	€ 15.300,-	€ 15.300,-	€ 15.300,-	€ 15.300,-
	Loket Spontane zaken	€ 20.000,-	€ 20.000,-	€ 20.000,-	€ 20.000,-	€ 20.000,-
	Totaal	€ 35.000,-	€ 35.300,-	€ 35.300,-	€ 35.300,-	€ 35.300,-
CPW/Gemeente	Nieuw subsidieregeling	€ 12.500,-	€ 25.000,-	€ 37.500,-	€ 50.000,-	€ 50.000,-
Totaal		€ 2.447.359,-	€ 2.228.734,-	€ 2.191.234,-	€ 2.153.734,-	€ 2.153.734,-

*bezuiniging bibliotheek: in 2012 wordt er een inspanning verwacht zoveel mogelijk van de gevraagde bezuiniging van € 200.000,- op te vangen. Wat kan moet en wat met wederzijdse instemming nog niet of volledig in 2012 kan hoeft niet.

**huisvesting bibliotheek: voor 1 september 2012 wordt de definitieve huurprijs voor de bibliotheek bepaald

***huisvesting stadsmuseum: museum (kerkplein 2), kantoor en depot

Organisatie	Soort	2011	2012	2013	2014	2015
Kunstschaten van Woerden*	Kunst openbare ruimte	€ 20.000,-	€ 20.000,-	€ 20.000,-	€ 20.000,-	€ 20.000,-
	Verzekering kunstcollectie	€ 9.000,-	€ 9.000,-	-	-	-
RPL FM	Subsidie	€ 24.762,-	€ 25.258,-	€ 25.258,-	€ 25.258,-	€ 25.258,-
Programmaraad Weidegebied	Subsidie	€ 1.565,-	€ 0,-	€ 0,-	€ 0,-	€ 0,-
Harmonie de vriendschap	Subsidie	€ 10.280,-	€ 9.098,-	€ 9.098,-	€ 9.098,-	€ 9.098,-
Fanfare Excelsior	Subsidie	€ 5.138,-	€ 4.624,-	€ 4.624,-	€ 4.624,-	€ 4.624,-
Jagersfanfare Nieuw Leven	Subsidie	€ 3.676,-	€ 3.308,-	€ 3.308,-	€ 3.308,-	€ 3.308,-
Kunst na Arbeid	Subsidie	€ 4.545,-	€ 4.090,-	€ 4.090,-	€ 4.090,-	€ 4.090,-
Totaal		€ 78.966,-	€ 76.929,-	€ 67.929,-	€ 67.929,-	€ 67.929,-

*kunst in de openbare ruimte en gemeentelijke kunstcollectie

Bijlage 4: Communicatieplan Cultuur 2012-2015

Doelgroep	Doel(stelling)	Communicatiemiddel	Timing
Gemeenteraad	Raad informeren over beleidsbrief cultuur. Raad informeren over verloop acties en programmadoelen.	raadsinformatiebrief raadsinformatiebrief	maart 2012 jaarlijks in februari vanaf 2013
Grote vijf cultuurinstellingen	Grote vijf cultuurinstellingen informeren over beleidsbrief cultuur. Grote vijf cultuurinstellingen informeren en gezamenlijk invulling geven aan acties en programmadoelen.	brief brief/ grote vijf overleg	februari/maart 2012 vanaf februari 2012
Instellingen	Instellingen informeren over beleidsbrief cultuur Instellingen informeren over verloop acties en programmadoelen.	brief brief	maart 2012 jaarlijks in februari vanaf 2013
Cultuurveld/	Cultuurveld informeren over beleidsbrief cultuur. Cultuurveld informeren over verloop acties en programmadoelen.	persbericht/website/cultuurcafé persbericht/website/ cultuurcafé	maart 2012 jaarlijks in februari vanaf 2013
Inwoners van Woerden	Inwoners informeren over beleidsbrief cultuur Inwoners informeren over verloop acties en programmadoelen.	persbericht/website persbericht/website	maart 2012 jaarlijks in februari vanaf 2013